

18. maj 2017

2017-imut aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu nalunaarut.

(Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisoq)

Siumumi pingaaruteqartutut isigaarput aningaasaqarnitta patajaatsumik ingerlanissaata qulakkeersimajuarnissaa, taamaammallu ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumut atatillugu ukiut missingersuuteqarfiusut pisariaqartitsinerup qanoq isikkoqarnera missingersuinikkut nalilersortuassallugu pingaaruteqarpoq. Nalunngilarpummi aningaasanut inatsisissap isumaqatigiinniutigineqarnerata tamatigut allanngortitsiviusarnera, partiit inuiaqatigiit aningaasatigut qanoq atugassaqtinnissaanut isumaqatigiinniarnarit aqutigalugit sunniuteqartinneqartarmata, pingaarnertut sulissutigissallugit angorusutat isumaqatigiinniarnikkut periarfissaq atorlugu inissikkumallugit, taamaattumillu Naalakkersuisunut periarfissaq manna atorlugu kaammattuutigissavarput aningaasanut inatsisissaq suliarineqalerpat Partiit periarfisseqqullugit isumaqatigiinniarnikkut pingaarnersiuinermi peqataanissaannut.

Nunatsinni siammasissumik nunaqariuseqarpugut, inuiaqatigiillu nammaqatigiinnermik tunngaveqartumik ingerlatseriaaseqarnerput Siumumiit naleqartitatut qinersimavarput, tamanna aamma kommuunit suleqatigiittariaqarnerannik piumasaqarfiuvoq, taamaattumillu kikkut akiliinerunersut oqallisigineqaleraangami avissaartuunnerit pilersarput, tamanna pingitsoortissallugu pisussaaffeqarpugut, nunaqarpugut inuuniarfigissallugu ajornaatsuinnaangitsumi taamaattumillu nammaqatigiinnermik siunnerfeqarnerput pingaaruteqaannarani suleqatigiiffiusariaqartoq Siumumi isumaqarpugut.

Ilami oqartariaqarpugut siammasissumi nunaqariuseqarpugut inuujumalluta, tamannalu immap nunallu tunniussinnaasaannik annertuutigit isumalluuteqarfiummat sulit atugassarititaasutigit aqqissuusseqqinnerit sulissutigiuartariaqarpavut.

Aamma pingaartillugu pisortat suut pisussaafigissavaat periarfissallu namminersortut suleqatigalugit ingerlanneqarsinnaasut aqutissiuunneqarnerat annermik sulissutigisariaqartoq Siumumi isumaqarpugut, pingaartumik aalisarneq inuussutissarsiutillu allat eqqarsaatigalugit. Pisortalli ikorfartuisariaqarpata tamanna tunuarsimaarfiusariaqanngitsoq Siumumi isumaqarpuguttaaq, minnerunngitsumik inatsisiliornikkut inuiaqatigiit qanoq atugaqarnissaasat aallukkumallugu, inuuttaasut atugaat eqqarsaatigalugit Naalakkersuinikkut suut siunnerfigalugit ingerlatsinerup ersarissuu-

nissaa pingaaruteqarpoq taamaattumillu partiit akornanni suleqatigiissutigisinnaasat killeqanngiusattutut oqaatigisariaqarput, assigiinngissutaasartorli tassa anguniagaq aqqudit suut atorlugit anguniarneqarnerseq.

Siumumi pingaaruteqarluinnartutut isigaarput erseqqissarlugulu nakkutigeqqarput tunngaviumik inuussutissarsiutitta aaliarnerup nunatsinni siammasissumik ingerlanneqartup uneqattaartinneqarani ingerlaavarnissaata pingaaruteqassusia. Aamma ilanngullugu qerititsiviit toqqorsiviit tunisassiornerup uneqataarani ingerlanissaanut upalugaarsimanissaat eqqarsaatigalugu, usinik assartuinerit ilanngullugit eqqarsaatigalugit eqaatsumik aqqissuussisoqartariaqarpoq. Susassaqartut akornanni suleqatigiilluarnikkut ajornartorsiutaalersartut minnerpaafissaminiitsinneqarnissaat anguniarlugu, taamaattumik tunitivinnik ingerlatsisut aamma ilaatigut toqqorsiviit ulikkaartoornerini assartuisinnaanerisa periarfissaqartinnissaat eqaatsumik aqqiivigineqartariaqarpoq, aalisarnerummi uneqattaanngitsumik ingerlanissaa aningaasarsiornitsinnut pingaarutilerujussuuvoq, allatut oqaatigalugu tunngaviumik inuussutissarsiutaasoq aalisarnerup ingerlalluanngippat inuiaqatigiinnut sorpassuartsigut sunniuteqartarpoq naggataanilu aningaasaqarnitsinnut pitsaanngitsumik sunniuteqartarluni. Nunap immikkoortuini sorlernaluunniit aningaasarsiorneq unikkaangat nunap sinnerata aamma malugisarpaa inuiaqatigiillu sinnerisa aamma nammaqataaffissarilerarlugu.

Nammaqatigiinnermik tunngaveqartumik ingerlatsiffiuvugut, Inuiaqatigiinni aqqissuusseqqinnerit siunnerfiupput aningaasaqarnikkut nammaneqarsinnaasumik ingerlatsinissaq anguniarlugu, aammalu ungasissoq eqqarsaatigalugu tamanna pisariaqartipparput 2016-imi aningaasaqarnikkut ajunngitsumik angusaqarnissaq ilimanarluinnarpoq tamanna sumik pissuteqarnerseq tamatta ilisimalluarparput pisuussutinik akitsuusersuinnermik akileraarutillu amerleriarnerannik tunngaveqarmat, suli annerusumik aningaasarsiornikkut patajaannerusumik angusaqarsinnaajumalluta arlalitsigut aqqissuuseqqinnerit pisariaqartippavut, aalisarnermut inatsisip qaqugu naammassillugu suliarneqarnissaa erseqqissumik nalunaarutigisinnaasariaqarparput, tamatumali sularineqarnerani kattuffiit susassaqartut pingaarutilimmik suleqatigiilluinnarlugit ingerlanneqarnissaa Naalakkersuisunut kaammattuutigaarput, apeqquutigissallugulu qaqugu aalisarnermut inatsit inatsisartunut suliassanngorlugu saqqummiunneqarniarnerseq ?

Aningaasaqarnerput avammut tunisassianik annermik tunngaveqarpoq aalisarnerup eqqarsaatigalugu pingaartumik Raajat avammut tunisassiat annertuumik isaatitsiviunerat eqqarsaatigalugu paaserusunnarpoq, Tuluit Nunaata annertuumik pisiortortarnera eqqarsaatigalugu EU-mi ilaasor-

taajunnaarneratigut qanoq sunnerneqassanersoq nakkutigisariaqarmat, Naalakkersuisunullu kaammattuutigaarput tamatuma alaatsinaatuarnissaa.

Akilerartarnikkut tamakkiisumik aaqqissuuseqqinneq qaqugu pissava?

Tamanna paasissallugu pingaaruteqarpoq, aningaasaqarnikkut aaqqissuuseqqissagaanni suna orninnerlugu ersarissumik tunaartaqartariaqarmat. Akilerartarnikkummi aaqqissuuseqqinerup kalluagassai annertuujupput taamaattumillu akilerartarnikkut aaqqissuuseqqinnissap malittigissassalu annertuujummata qaqugu naatsorsuutigissaneripput akineqalaarta.

Aningaasatigut isaatitsiviusinnaasut annertusarneqarnissaat suliniutigineqartoq peqataaffigaarput minnerunngitsumik aaqqissuuseqqinnermi attaveqaatitigut ineriartortitsineq eqqarsaatigalugu Tele Greenland A/S-ip suliniuteqarnera naammagisimaarnarpoq.

Angallannikkut attaveqaatitigut ineriartortitsinissaq sulissutigineqarpoq, mittarfiliortiternerit eqqarsaatigalugit, apeqqutigissavarput. Mittarfiliortiternissamut periusissaq aningaasalersuinissamullu periarfissat qaqugu Naalakkersuisut saqqummiutissagaat naatsorsuutigisinnaavarput?

Aamma ilangullugit illoqarfiit naannerusumik mittarfiliorfiusussat, Narsaq Nanortalik Kangaatsiaq Qeqertarsuaq Qasigianguit, eqqarsaatigalugit.

Nunatsinni sulisinnaasut suliffissaaleqisut suli amerlapput immikkullu iliuuseqarfigineqartariaqarlutik, tamatumunnga tunngatillugu Naalakkersuisut immikkut pilersaarussiaat isumalluarfigaarput, immikkullu inuusuttut suliffissaaleqisorpassuit ilinniagaqalernissamut periarfissaasa aallunneqarnissaat kaammattuutigeqqissallutigu.

Sulinerup akilersinnaasuunissaata ukkatarinissaa pisariaqarpoq aamma akilerartarnikkut aaqqissuussinikkut tamanna ersarissumik timitalersorneqartariaqarluni.

Naalakkersuisunut ilanngullugu apeqqutigissavarput siornaalli ingerlanneqartoq Nunatta Danmark-illu akornanni aningaasat ingerlaartarnerisa qulaajaavigineqarnera sumut killinnersoq? siorna junimi ilisimatinneqarpugut naamassilersoroq, takkuttoqaranilu!

Peqqinnissaqarfimmi pitsaaliuineq katsorsaanerlu.

Peqqinnissakkut suliniutit naatsumik ersarissumillu nassuiaatigineqarput, suliaq anguniakkallu piffissaq ungasissoq eqqarsaatigalugu peqqinnissaqarfiup ukiuni tulliuutuni pitsaaliuineq katsorsaanerlu annertuumik suliniutigissagai suliniutit aalajangersimasut aqqutigalugit ingerlanneqarnerat

tusaatissatut tiguarput, Sanamilu meeqqanut immikkoortortaqarfeqalernissaanut Suliniuttip naam-massinissaa qilanaaraarput neriutitigatsigu tamanna sullissisunut meeqqanullu toqqissisima-nissamik aamma malitteqarumaartoq,

Atornerluinerit ikilisarniarlugit sukumiisumik katsorsaaveqarnikkut suliniutit Nuummi, Sisimiuni Ilulissanilu suliniuteqartoqarnera tapersorsorluinnarparput, nunallu immikkoortuini tamakkiinerusu-mik pilersitsisoqarpat atorluarneqarnissai ilimagissavarput naatsorsuutigalugulu.

Meeqqat sumiginnakkat ikilisarneqarnissai siusissukkullu pitsaaliuinermik suliaqarneq.

Angajoqqaat meeqqaminnik sumiginnaalersimagaangata tamatigut pinngitsoorata ilungersuum-mertarpugut, angajoqqaatummi oqartussaassusillit sooruna sumiginnaasut? qanoq ililluni sumi-ginnaasarnerup minnerpaaffimminiitinnissaa suleqataaffigisinnaavarput?

Angajoqqaat meeqqanut sumiginnaalersimagunik sulissunneqartariaqarput sapinngisamik mee-q-qat ilaqutariinniit qimagutsinnagit ulloq unnuarlu inissiisarfinnut inissiinnarnagit, pisariaqartitsi-nermut naapertuuttumik ikorfartuisinnaaneq siulliullugu aqqutissiuunneqartariaqarpoq, ilaqutariillu ataatsimoortillugit sullinneqaaqqaartarnissaat Siumumiit kaammattuutigaarput Kommuunit qanimut suleqatiginerullugit ingerlanneqaqqullugit.

Meeqqat illersuisuat.

Meeqqat illersuisuat sulilluarnerani qutsavigaarput, meeqqat pisinnaatitaaffiisa ersarissumik sulis-sutiginerat pillugu, aamma kommuuninik qanittumik suleqateqarluni suleqatigineqarlunilu meeqqat pisinnaatitaaffiisa malittinneqarnissai ingerlaavartumik ajunngitsumillu qaamarsaasutigimmatikkit.

Taamatut aamma meeqqanut nuannersumik qanilaartumillu sullissinerup ingerlaavartuunissaa kaammattuutigissuarput. Kommunillu suleqataalluarnissaat neriutitigalugu.

Kommuunit.

Aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu nalunaarusiami kommunit aningaasaqarnikkut oqimaaqa-tigiissumik ingerlanerat eqqaaneqarpoq, Annerusumilli siunissami kommunit kattussuunneranni siunertaasutut akisussaaffiit namminersorlutik oqartussat ingerlataat kommuninut nuukkiartuaar-neqarnissaat eqqaaneqanngilaq, apeqqutigisariaqarpoq suliaq tamanna sumut killippa?

siunissamut kommuunit pilersaarusiussappata akisussaaffinnik nussuinikkut kinguneqaatissat pilersaarusiorneqarnissaat ikaarsaariafeqartariaqarmat, pingaaruteqarluinnarpoq kommunit suna

naatsorsuutigissaneraat ilisimatitsissutigissallugu, nussuinerup qaqugu pimoorussamik aallartinnissaa kommuninut paasissutissiissutigissallugu.

Taamaatumillu kaammattuutigaarput Kommuuninut nussuinissaq pillugu pilersaarutaasut qaqugu naatsorsuutigineqarsinnaanersut, ersarissumik paasitneqqaqulluta.

Akisussaaffiit suli tigunngisavut

Aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu Nalunaarummi Naalagaaffiup maannakkut oqartussaaffiit suli tigummisai nunattali tigussagunigit nammineq anigaasartuutigisassai qanoq pilersaarusiorfigineqarnersut takunngilarput, anigaasaqarnitsinnummi pingaarnersiuinermullu sunniuteqartussaapput, tigussagutsigit Namminersornermut Inatsimmi nunatta nammineq anigaasartuutigisussaammagit, qanoq tulleriaarneqarpat? Suut salliutillugit tigussagivut aamma qanoq aningaasatigut naleqarpa?

Aningaasaqarnikkut Ingerlatsineq pillugu Nalunaarusiaq sorpassuarnik qulaajaaffiuvoq unammilligassanillu annertuunik imaqarluni, suliassat tamakku ikioqatigiinneq anersaaralugu ingerlanneqarnissaat tikilluaqqunarpoq.

Siumumiit taamatut oqaaseqarluta aningaasaqarnikkut ingerlatsineq pillugu nalunaarusiaq suleriaqqinnissami sakkussatsialattut isigalugu tusaatissatut tiguarput oqalliluarnissamillu kissaasilluta.

Jens Immanuelson

Siumut